

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/264/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4612201700
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2012:4612201700.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, proti odporkyni: E. X., bytom D. č. d. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom Bratislava, Fedinova 9, IČO: 42 260 086, zastúpeného advokátskou spoločnosťou HKP Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Sasinkova 6, IČO: 36 727 334, o zaplatenie 824,29 eura s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Topoľčany zo dňa 4. júla 2012, č. k. 6C/172/2012-41, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa nepriznania náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi sa **n e p r i z n á v a** náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zastavil konanie, navrhovateľovi vrátil zaplatený súdny poplatok v kolkových známkach vo výške 42,37 eura prostredníctvom Daňového úradu Bratislava a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Konanie zastavil s poukazom na ustanovenie § 96 ods. 1 OSP. K zastaveniu konania došlo z toho dôvodu, že navrhovateľ zobral v celom rozsahu späť svoj návrh na začatie konania a konanie žiadal vo veci zastaviť. Vzhľadom k tomu, že predmetné späťvzatie nebolo v rozpore s ust. § 96 ods. 1 OSP súd konanie zastavil. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP s tým, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keďže nezistil dôvod pre použitie ust. § 146 ods. 2 OSP na priznanie trov konania odporkyni a vedľajšiemu účastníkovi. V danej veci s poukazom na ust. § 150 ods. 1 OSP prvostupňový súd priznanie náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi považoval za neúčelné, nakoľko nevidel dôvod v opodstatnenosti právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Samotnou úlohou vedľajšieho účastníka ako združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. Právny zástupca vykonal také úkony, ktoré mohol usutočniť aj samotný vedľajší účastník. Daný vedľajší účastník na strane odporcu opakovane vstupuje do súdnych sporov, automaticky zastúpený právnym zástupcom bez toho, aby vedel o akú konkrétnu vec sa jedná, a či je vôbec potrebné do konania vstúpiť. Súd prihliadol aj na skutočnosť, že plnomocenstvo doložené do spisu nie je konkrétne, ale iba všeobecné, v ktorom sa uvádza, že vedľajší účastník splnomocňuje advokátsku kanceláriu vo všetkých konaniach vo veci spotrebiteľských žalôb, v ktorých splnomocniteľ vystupuje aktívne ako pasívne legitimovaný, alebo do ktorých vstúpi na základe svojho oprávnenia v zmysle § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedené, je daný dôvod hodný osobitného zreteľa výnimočne náhradu trov konania nepriznať v zmysle § 150 OSP. V danej veci je nesporné, že uplatnená námietka premlčania vedľajším účastníkom na strane odporcu viedla navrhovateľa k späťvzatiu návrhu a zavineniu, že konanie bolo zastavené. Priznanie náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi súd považoval za neúčelné.

Proti tomuto uzneseniu v časti trov konania podal včas odvolanie vedľajší účastník na strane odporcu, navrhujúc v napadnutej časti uznesenie zmeniť tak, že navrhovateľ mu bude povinný nahradiť trovy konania. Uviedol, že v danom prípade nie je daný dôvod na aplikáciu ust. § 150 OSP, pretože vedľajší účastník v konaní vystupoval na podporu odporcu, proti ktorému podal navrhovateľ predmetný návrh. Súd mal preto v danom prípade o trovách konania rozhodnúť podľa § 146 ods. 2 veta prvá OSP a zisťovať, či návrh na začatie konania bol podaný dôvodne a či navrhovateľ svojím nedôvodne podaným návrhom nezavinil zastavenie konania. Dôvodil aj tým, že pokiaľ je možné, aby sa „silný“ navrhovateľ dal zastúpiť advokátskou kanceláriou a v prípade úspechu vo veci žiadal náhradu trov právneho zastúpenia, musí byť totožné, aby mal takéto oprávnenie aj vedľajší účastník konania, ktorým je navyše spotrebiteľské združenie, ktoré je zriadené za účelom ochrany práv odporcu ako spotrebiteľa. Námieta premlčania pritom nebola daná zo strany hlavného účastníka a nemohla byť daná ani zo strany súdu. Námieta premlčania je právnou námietskou vyplývajúcou z hmotnoprávných predpisov. Bez právneho posúdenia veci a bez vznesenia námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka by v danom konaní nemohlo byť na ňu zo strany súdu prihliadnuté, pričom je možné a aj pravdepodobné, že hlavný účastník by bol vo veci neúspešný obdobne ako boli neúspešní mnohí ďalší spotrebiteľia, od ktorých navrhovateľ vymáhal premlčané nároky v prevažnej väčšine zo spotrebiteľských zmlúv, ktoré navyše obsahovali aj neprijateľné podmienky. SZ OSA je občianskym združením založeným za účelom kolektívnej ochrany práv spotrebiteľov, primárnym cieľom je dosiahnuť vyváženú faktickú nerovnováhu spotrebiteľa vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi, ktorý má právnu nadvládu nad spotrebiteľom. Vedľajší účastník dal do pozornosti aj judikatúru krajských súdov, ktorá opakovane poukázala na to, že žiadna norma, upravujúca právny status združenia na ochranu spotrebiteľov neobmedzuje, a ani nemôže obmedzovať naše ústavné právo na právne služby a ani s tým spojené práva na náhradu trov konania. Podľa jeho názoru prvostupňový súd chráni hospodárske záujmy dodávateľa na úkor samotného vedľajšieho účastníka. O trovách konania bolo potrebné rozhodnúť podľa § 146 ods. 2 veta prvá OSP a zisťovať, či návrh na začatie konania bol podaný dôvodne a či navrhovateľ svojím nedôvodne podaným návrhom nezavinil zastavenie konania. Zároveň poukázal na výklad újnych noriem v otázke práva na súdnu ochranu, pričom aj z čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ a čl. 38 v spojení s čl. 47 Charty základných práv EÚ, treba vykladať tak, že právom na súdnu ochranu je aj právo združenia na ochranu záujmov spotrebiteľov na právne zastúpenie. Právne zastúpenie združenia na ochranu spotrebiteľov súd označil za neúčelné, napriek tomu, že po vstupe do konania zobral dodávateľ žalobu späť. Je treba posúdiť prípadný rozpor § 146 a § 151 OSP s právom EÚ, ak neumožňuje združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov náhradu trov konania, napriek dosiahnutému úspechu v konaní, keď na strane druhej dodávateľovi náhradu trov konania priznať umožňuje.

Navrhovateľ sa k odvolaniu vedľajšieho účastníka písomne vyjadril a navrhol, aby odvolací súd napadnutý výrok o trovách konania v zmysle ust. § 219 OSP ako vecne správny potvrdil. Podľa jeho názoru nie je význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, keďže samotnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch, v danom prípade nemožno prijať záver, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t. j., že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia. Navrhovateľ zastáva názor, že konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nevhodnosti konania, a na túto skutočnosť by mal súd prihliadať a reflektovať použitím ust. § 150 OSP a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti trov konania (§ 212 ods. 1 OSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k tomu záveru, že napadnuté uznesenie je vecne správne, preto ho podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 219 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 146 ods. 2 veta prvá OSP ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy.

Podľa § 150 ods. 1 veta prvá OSP ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať.

Podľa § 93 ods. 2 OSP, ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Ustanovenie § 93 ods. 2 OSP o možnosti vstupu do konania ako vedľajšieho účastníka takej právnickej osobe, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitných predpisov, za ktorý sa považuje aj zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa je účinné od 15.10.2008, bolo zavedené do Občianskeho súdneho poriadku zák. č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení sa dopĺňa Občiansky súdny poriadok (zák. č. 99/1963 Zb.).

Podľa § 25 ods. 1 Zák. č. 250/2007 Z. z., združenie môže podať návrh na vydanie predbežného opatrenia podľa § 21 ods. 1 orgánu dozoru alebo návrh na začatie konania na súde vo veci ochrany práv spotrebiteľov alebo môže byť účastníkom konania

a) ak sú takéto ciele hlavnou náplňou jeho činnosti alebo

b) je uvedené v zozname oprávnených osôb vedenom Európskou komisiou, bez toho, aby bolo dotknuté právo súdu preskúmať, či je tento subjekt oprávnený v danom prípade podať návrh na začatie konania.

Podľa § 25 ods. 2 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, združenie podľa ods. 1 môže na základe plnomocenstva zastupovať spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi

o uplatňovaní jeho práv vrátane náhrady ujmy spôsobenej porušením práv spotrebiteľa.

V prejednávanej veci odvolací súd síce procesným postupom podľa § 219 OSP potvrdil napadnuté prvostupňové uznesenie v časti výroku o trovách konania, s tým, že vedľajší účastník na strane odporkyne nemá v tomto konaní nárok na náhradu trov zastaveného konania. Vo všeobecnosti je možné prijať ten záver, že odporkyňa a vedľajšiemu účastníkovi na jej strane vznikol právny nárok na náhradu trov konania s poukazom na ust. § 146 ods. 2 veta prvá OSP, nakoľko navrhovateľ späťvzatím návrhu zavinil zastavenie konania, avšak s prihliadnutím na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa im nie je možné náhradu trov konania priznať. V danom prípade dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania úspešným účastníkom v tomto konaní odvolací súd považuje za totožné so súdom prvého stupňa. Odvolací súd nespochybňuje právo vedľajšieho účastníka dať sa zastúpiť v občianskoprávnom konaní právnym zástupcom resp. advokátom. Spochybňuje však iba účelnosť takto vynaložených trov právneho zastúpenia právneho zástupcu vedľajšieho účastníka, ktoré nespĺňajú to, že došlo k ich účelnému vynaloženiu. Účelnosť sa dá v zásade stotožniť i s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle čl. 47 ods. 2 Ústavy SR a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené nepovažujú. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na tú skutočnosť, že vedľajší účastník ako subjekt práva (odborník), ktorého predmetom konania je ochrana práv spotrebiteľa (odporcu) v tomto konaní sa dal zastúpiť advokátskou spoločnosťou. Napriek tomu, že k takémuto zastúpeniu na strane vedľajšieho účastníka došlo, dôsledky uvedené v rovine náhrady trov konania v súdnom konaní nerezultujú v účelnosť takto vynaložených trov právneho zastúpenia, ktoré v konaní vedľajšiemu účastníkovi vznikli. Právo spotrebiteľov združovať sa s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov vyplýva z § 3 ods. 4 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej Zákon o ochrane spotrebiteľa). Takto založené združenie sa môže na súde podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušiteľovi domáhať, aby sa

porušíteľ zdržal protiprávneho konania, aby odstránil protiprávny stav rovnako ako sám spotrebiteľ. Právo spotrebiteľov teda môže združenie chrániť tým, že samo podá návrh na súd proti porušíteľovi práva, môže podľa § 26 ods. 5 OSP zastupovať účastníka na základe plnomocenstva alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 OSP. Ak je cieľom združenia na ochranu spotrebiteľa presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov a právom spotrebiteľa chrániť a presadzovať svoje oprávnené záujmy aj prostredníctvom združenia na ochranu spotrebiteľov, musí sa súd, ak sa združenie na ochranu spotrebiteľa zúčastní konania ako zástupca účastníka, alebo vedľajší účastník na strane spotrebiteľa zaoberať tým, či takéto trovy konania boli účelne vynaložené na ochranu oprávnených záujmov spotrebiteľa.

Paušálny vstup združenia na ochranu spotrebiteľa OSA do konaní, v ktorých okrem spisovej značky a mena účastníka konania nemali žiadnu vedomosť o konkrétnom predmete konania a bez vedomosti spotrebiteľa o vstupe vedľajšieho účastníka, ktorého záujmy majú hájiť v danom spore, odvolací súd účelnosť úkonu vedľajšieho účastníka, ktorý sa dal vo veci zastúpiť Advokátskou kanceláriou HKP Legal s.r.o., nepovažoval za účelne vynaložené trovy konania. Takéto zastúpenie združenia na ochranu spotrebiteľa je v rozpore so základnými princípmi, pre ktoré boli združenia vytvorené a zástupcom vyúčtované trovy konania za neetické. Paušálne vstupy združenia na ochranu občana ako spotrebiteľa do konaní, kde vystupujú v pozícii navrhovateľa rôzne právnické osoby, bez ohľadu na samotný stav a štádium, v ktorom sa konanie nachádza, vôľu odporcu a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka, nepovažuje odvolací súd za dôkaz o vôli a snahe týchto združení naplniť svoj cieľ, pre ktorý boli zriadené. Taktiež je potrebné v tomto smere zohľadniť aj to, že písomné podania právneho zástupcu vedľajšieho účastníka účtované ako jednotlivé úkony právnej služby sú vyhotovené vo všeobecnej rovine a svojím obsahom sa navzájom stotožňujú. Zákon priznáva v rámci § 150 ods. 1 OSP rozsiahle moderačné právo v otázke priznania trov. Z výroku súdu prvého stupňa, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, vyplýva, že súd týmto výrokom rozhodol o všetkých zúčastnených stranách v konaní. Uplatnenie spotrebiteľských práv prostredníctvom združenia na ochranu spotrebiteľa je mierne zvýhodnené tak, že spotrebiteľské združenia sú zaradené medzi právnické osoby oslobodené od súdneho poplatku. Už len v rámci tejto výhody, si má spotrebiteľské združenie zvážiť svoje postavenie v konaní, pričom nie je nutné, aby sa dalo zastúpiť právnym zástupcom. S poukazom na tieto dôvody odvolací súd o podanom odvolaní vedľajšieho účastníka na strane odporcu rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1, 2, § 142 ods. 1, 2 a § 150 ods. 1 OSP tak, že úspešnému navrhovateľovi v odvolacom konaní (vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu v konečnom dôsledku trovy konania priznané neboli) náhradu ním uplatnených trov odvolacieho konania nepriznal, s poukazom na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Tieto dôvody odvolací súd vzhladol v špecifikách prejednávanej veci spočívajúcich v tom, že navrhovateľ v podstate uznal argumenty vedľajšieho účastníka na strane odporcu, ohľadne premlčania, v dôsledku čoho došlo k späťvzatiu návrhu a k zastaveniu konania.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.